

Komet kommenterar 2022:08, publicerad 2022-04-06

Policyarbete är centralt för att bemöta och styra stora förändringar i samhället. Samtidigt finns utmaningar kopplade till de olika stegen i arbetet. Modeller, verktyg och riktlinjer behövs som stöd.

Kommenterad rapport

Haddad C.R., Nakić V., Bergek A., Hellsmark H., 2022, **Transformative innovation policy: A systematic review**, *Environmental Innovation and Societal Transitions*, Vol 43, pp 14–40¹

Komets kommentarer

- Innovation handlar om nya eller bättre lösningar som skapar värde för samhälle, företag och individer.
- I den kommenterade rapporten tas olika strömningar inom innovationspolitik och policyarbete upp (se rutan). Författarna framhåller även betydelsen av handfast stöd. Innovationsmyndigheten Vinnova har tagit fram material som underlättar arbete med missionsbaserad innovation, till exempel en handbok² och handledning för workshops³.
- En slutsats i originalrapporten är att beslutsfattare behöver modeller, verktyg och riktlinjer för arbete med policy. Ett av Komets arbetsspår är inriktat på regelverk och innovation, och Komet har tagit fram flera modeller och verktyg som är tillgängliga via webben.⁴ Även *verktyg för ansvarsfull teknikutveckling* kan ge stöd i arbetet med policyarbete kopplat till teknik.⁵
- Komet har sammanställt policyinitiativ i elva länder, och beskrivit hur regelutveckling hanteras i detta urval av länder i tider av snabb teknikutveckling.⁶ En slutsats är att formerna för regelgivning behöver förändras för att såväl främja som riskminimera innovation. Att stegvis ta fram regler är exempel på en alltmer förespråkad arbetsmetod.

¹ <https://doi.org/10.1016/j.eist.2022.03.002>

² Hill, D et al, 2022, Designing missions. Mission-oriented innovation in Sweden — A practice guide by Vinnova.

³ www.vinnova.se/m/missions/verktygslada/

⁴ www.kometinfo.se/vart-arbete/regelverk-och-innovation/

⁵ www.ansvarsfullteknik.se/

⁶ Teknik och regelutveckling i takt – policyinitiativ i elva länder. Komet beskriver 2021:11

Transformativ innovationspolicy ses som ett samlingsbegrepp för övergångs- och missionsorienterade innovationspolicyer. Dessa har liknande egenskaper.

Övergångsorienterad innovationspolicy

- Policy inriktad på stora utmaningar, där fokus ligger på system och betyden i stället för på teknik
- Förändring av ett system har en tydlig riktning. Ett nerifrån-och-upp-perspektiv kompletterar arbete med policyer som skapas uppifrån-och-ner
- Politiska insatser som spänner över flera områden kräver mer varierade och komplexa policyer, och att olika policyer kombineras
- Fler olika typer av aktörer involveras i policyarbetet, med ambitionen att en mångfald av åsikter ska tas tillvara
- Styrning och förvaltning sker på flera nivåer, till exempel genom samordning av policyer och gemensam hantering av misslyckanden

Missionsorienterad policy

- Fokus på så kallade "missions" som är målinriktade, mätbara och tidsatta
- Missions definieras uppifrån-och-ner, lösningar nerifrån-och-upp
- Policyer utformas enligt vissa principer för att hantera stora samhällsutmaningar
- De aktörer som har intresse av en viss mission engageras i policyarbetet
- Styrning och förvaltning sker på flera nivåer genom förhandlingar om öppna uppdrag och missions

Fri översättning av sammanställning i originalrapporten.

Sammanfattning av originalrapporten

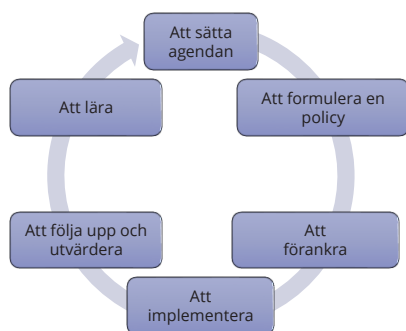
Den kommenterade rapporten utgår från en systematisk litteraturöversikt, vilket är en särskild form av litteraturstudie som undersöker en forskningsfråga genom att identifiera, värdera och sammanställa forskning av hög kvalitet som är relevant för frågan. Syftet är att visa det bästa tillgängliga vetenskapliga underlaget för en viss fråga. Författarna har bland annat undersökt utmaningar för de som fattar beslut om policyer.

Rapporten beskriver ett allt större intresse för hur stora förändringar i samhället hanteras inom innovationspolitiken. Policyarbete utgör en viktig del i att bemöta och styra sådana samhällsförändringar. I rapporten beskrivs särskilt det författarna kallar *transformativ innovationspolicy*.

Analysen visar att den vetenskapliga litteraturen inte ger så mycket vägledning om hur beslutsfattarna bör ta itu med övergripande politiska utmaningar eller hur breda intressegrupper kan engageras i processen. Det finns inte heller så mycket kunskap om hur resultaten ska utvärderas eller hur kapaciteten för att skapa policyer bäst bör byggas upp. Författarna har sammanställt utmaningar under policyarbetets olika steg (se figur och ruta).

En slutsats är att beslutsfattare behöver konkreta modeller, verktyg och riktlinjer som stöd för att hantera utmaningar i policyprocessen. Sådant stöd behövs även för att omsätta forskningens resultat till handfast politik.

Figur. Fri översättning av figur i originalrapporten som beskriver en generisk policycykel. Författarna diskuterar särskilt transformativ innovationspolicy.

Om Komet Kommenterar

Komet kommenterar aktuella internationella rapporter som rör regelverk, teknikutveckling och innovation. Syftet är att ge ett svenskt perspektiv, sätta information i ett sammanhang och göra underlaget lätt tillgängligt.

Exempel på utmaningar

Att sätta agendan

- Att översätta samhällsutmaningar till konkreta problem som kan åtgärdas
- Avsaknad av gemensam vision, samt otillräcklig styrning av förändringsarbetet

Att formulera en policy

- Att hantera komplexa sammanhang genom att stimulera försöksverksamhet som tillämpar flera olika metoder
- Hantera att styrning sker på flera nivåer och att en fråga kan vara fragmenterad över många politikområden

Att förankra

- För att uppnå legitimitet behöver nyckelaktörer engageras, vilket bl a kräver plattformar som ger möjlighet till lärande
- Att utveckla strukturer för styrning och att översätta transformativa idéer till politisk verklighet

Att implementera

- Strukturer och tillräcklig kapacitet för att genomföra nya eller ändrade policyer
- Engagera intressenter, bygga förtroende och uppmuntra aktörssamverkan

Att följa upp och utvärdera

- Utvärdering av förändringar i ett system (inte enbart skillnader i utfallsmått) för att kunna studera verkliga effekter av en ändrad policy

Att lära

- Att skapa en gemensam bild och förståelse hos en mångfald av aktörer
- Att tillämpa adaptivt arbetssätt med löpande översyn och reflexion samt möjlighet att ändra rutiner för policyarbetet

Fri översättning av exempel på utmaningar under policyarbete, särskilt avseende transformativ innovationspolicy. Se originalrapporten för fullständig redovisning.